

LIETUVOS
RESPUBLIKOS
VYRIAUSYBĖ

Kurk
Lietuvai

2021 07

EFEKTYVI VIEŠOJO SEKTORIAUS ATVIRŲ DUOMENŲ SISTEMA

ATVIRŲ DUOMENŲ POLITIKOS IR SISTEMOS IŠŠŪKIŲ ŽEMĖLAPIS

Šio dokumento tikslas - susisteminti ir išskirti esminius iššūkius, kylančius įgyvendinant atvirų duomenų (AD) politiką Lietuvoje bei išsiaiškinti gilumines šiuos iššūkius nulemiančias priežastis. Dokumente apžvelgiamos visos AD politikos „sudedamosios dalys“, šią politiką kuriančios, įgyvendinančios ir joje dalyvaujančios suinteresuotos šalys ir jų tarpusavio sąryšiai. Apžvelgiami pagrindiniai iki šiol įgyvendinti darbai šioje srityje, pateikiama duomenų atvėrimo proceso vizualizacija ir išskirti esminiai AD politikos iššūkiai bei jų priežastys. Remiantis išryškėjusiais iššūkiais ir jų priežastimis, bus kuriamas veiksmų planas, siekiant užtikrinti efektyvios viešojo sektoriaus atvirų duomenų sistemos įgyvendinimą.

TURINYS

SANTRUMPOS IR APIBRĖŽIMAI.....	2
LIETUVOS ATVIRŲ DUOMENŲ SISTEMA	3
AD POLITIKOS DALYVIAI IR JŲ TARPUSAVIO SĄRYŠIS.....	9
AD POLITIKOS VEIKSMŲ ĮGYVENDINIMO LAIKO JUOSTA.....	12
DUOMENŲ ATVĒRIMO PROCESO VIZUALIZACIJA.....	13
IŠŠŪKIAI.....	16
PROJEKTO PLANAS.....	19

AD – atviri duomenys

ADP – atvirų duomenų portalas

DLA - [Digital Lithuania Academy](#)

EIM – Lietuvos Respublikos Ekonomikos ir inovacijų ministerija

EGADP - Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonė „Naujos kartos Lietuva“

ES – Europos Sąjunga

IVPK – Informacinės visuomenės plėtros komitetas

JT – Jungtinės Tautos

LRV - Lietuvos Respublikos Vyriausybė

LRVK – Lietuvos Respublikos Vyriausybės kanceliarija

LRS - Lietuvos Respublikos Seimas

LSD - Lietuvos statistikos departamentas

NPP - Nacionalinis pažangos planas

NVO - Nevyriausybinės organizacijos

Plėtros programa - Valstybės skaitmeninimo 2021–2030 metų plėtros programa (rengiama)

TGIĮ - Lietuvos Respublikos teisės gauti informaciją ir duomenų pakartotinio naudojimo įstatymas

VDV IS - Valstybės duomenų valdysenos informacinė sistema

VPNĮP - Vyriausybės programos nuostatų įgyvendinimo planas

Atviri duomenys – atvirųjų formatų duomenys, kuriuos visi subjektai gali laisvai naudoti, pakartotinai naudoti ir jais dalytis bet kokių tikslų. [*]

Open data board - LR Ekonomikos ir inovacijų ministerijos iniciatyva suburta nepriklausoma profesionalų grupė, sudaryta iš viešojo, privataus sektorių, akademinės bendruomenės atstovų ir atvirų duomenų entuziastų, kurios tikslas patarti kokybės, bendradarbiavimo klausimais, padėti įvertinti prioritetus ir atvirų duomenų poreikį. [**]

Skaitmeninės darbotvarkės taryba - LR Ekonomikos ir inovacijų ministro įsakymu sudaryta darbo grupė, skirta rengti Lietuvos skaitmeninimo srities strateginio planavimo dokumentus, teikti pasiūlymus dėl Lietuvos skaitmeninimo prioritetų; vertinti, kokiais tikslais ir uždaviniais įgyvendinami Lietuvos skaitmeninimo prioritetai ir kt. [***]

[*] Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2019/1024 dėl atvirųjų duomenų ir viešojo sektoriaus informacijos pakartotinio naudojimo

[**] LR Ekonomikos ir inovacijų ministerija

[***] LR Ekonomikos ir inovacijų ministro 2021 m. gegužės 4 d. įsakymas Nr. 4-376 „Dėl darbo grupės - skaitmeninės darbotvarkės tarybos sudarymo“

LIETUVOS ATVIRŲ DUOMENŲ SISTEMA

STRATEGIJA

- NPP
- Vyriausybės programa
- VPNĮP
- EGADP
- Plėtros programa (rengiama)

TEISINIS
REGULIAVIMAS

- Lietuvos Respublikos teisės gauti informaciją ir duomenų pakartotinio naudojimo įstatymas
- Duomenų atvėrimo rekomendacijos
- Oficialiosios statistikos įstatymas (dėl VDV IS)
- ES Direktyva (perkelta į TGI!)

SUINTERESUOTOS
ŠALYS

- LRV ir LRVK
- EIMIN
- IVPK
- Statistikos departamentas
- Ministerijos, institucijos, savivaldybės ir valstybės valdomi subjektai
- Open data board
- NVO, verslas, ekspertai
- AD kompetencijų centras
- Skaitmeninės darbotvarkės taryba

TECHNINIS
ĮGYVENDINIMAS

KOMPETENCIJOS

- AD koordinatoriai (darbuotojai)
- AD dirbtuvės (EIM ir IVPK)
- AD diskusija (LRVK)
- E. mokymosi platforma "Kas yra atviri duomenys?"
- DLA
- Darbuotojai

- ADP (kaip laikmena)
- Duomenų apdorojimas:
  - VDV IS
  - IVPK įrankiai duomenų atvėrimui
- Duomenų valdysenos modelis

IŠTEKLIAI

- Biudžeto lėšos
- EGADP lėšos
- Kitos ES investicijos

LIETUVOS ATVIRŲ DUOMENŲ SISTEMA

Lietuvos atvirų duomenų sistemą sudaro **6 skirtingos sudedamosios dalys**: politikos kryptių nustatymas ir ilgalaikių tikslų šioje srityje numatymas (strategija), teisinis reguliavimas, suinteresuotos šalys, techninio įgyvendinimo priemonės, politikos įgyvendintojų kompetencijos (jų užtikrinimas ir kėlimas) bei finansiniai ištekliai.

Lietuvos atvirų duomenų **politikos kryptys** apžvelgiamos skirtinguose nacionalinio lygmens strateginiuose dokumentuose: 2021-2030 m. Nacionaliniame pažangos plane (NPP), XVIII Vyriausybės programoje ir Vyriausybės programos nuostatų įgyvendinimo plane, rengiamoje Valstybės skaitmeninimo 2021-2030 metų plėtros programoje ir neseniai patvirtintoje Europos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonėje „Naujos kartos Lietuva“.

NPP atvirų duomenų sritis paliečiama 1-uoju tikslu, kuriuo siekiama pereiti prie mokslo žiniomis, pažangiosiomis technologijomis, inovacijomis grįsto darnaus ekonomikos vystymosi ir didinti šalies tarptautinį konkurencingumą, 1.6 uždaviniu (skatinti valstybės skaitmeninimą), kurio sėkmės rodiklis – iki 2030 m. pasiekta 7 pozicija Europos Sąjungos Skaitmeninės ekonomikos ir visuomenės (DESI) indekse.

Vyriausybės programoje teigiama, kad skaitmenizacija yra vienas iš Vyriausybės prioritetų, o „atviri duomenys taps esmine Vyriausybės priimamų sprendimų ir komunikacijos dalimi“. Programoje taip pat pabrėžiama, kad atviri duomenys gali būti naudojami sprendimams priimti ir laikomi vienu iš bendrų sankirtos taškų skirtingoms visuomenės grupėms, kadangi duomenys kaip faktinė informacija gali prisidėti prie dialogo kūrimo.

LIETUVOS ATVIRŲ DUOMENŲ SISTEMA

Vyriausybės programos nuostatų įgyvendinimo planas numato, kad skaitmeninė transformacija ir atviri duomenys – horizontalūs veiksmų rinkiniai, įtraukti į strateginius Vyriausybės darbus. Plane taip pat numatomi veiksmai, kuriais bus siekiama skatinti valstybinių duomenų atvėrimą įvairiose viešosios politikos srityse, gerinti šių duomenų kokybę ir jų pateikimo platformas. Kuriant ir tobulinant techninę infrastruktūrą, duomenų valdymo gebėjimus ir poreikį duomenimis pagrįsti valdymo sprendimus, bus skatinamas atvirų duomenų panaudojimas valstybės institucijose, priimant svarbius sprendimus ir plėtojant viešąsias paslaugas.

Vienas iš esminių **Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonės „Naujos kartos Lietuva“** komponentų yra „Skaitmeninė transformacija ekonomikos augimui“ sudarytas iš trijų reformų ir dviejų investicijų. Antroji reforma - duomenų valdymo efektyvumo užtikrinimas ir atviri duomenys - numatyto dvi pagrindinės kryptys: sukurti valstybės duomenų architektūros modelį ir integruoti informacinius išteklius į nacionalinį duomenų ežerą.

Lietuvos atvirų duomenų **teisinį reguliavimą** užtikrina: LR Teisės gauti informaciją ir duomenų pakartotinio naudojimo įstatymas (TGIĮ), Viešojo sektoriaus duomenų atvėrimo rekomendacijos, Oficialiosios statistikos įstatymas, ES direktyva 2019/1024 dėl atvirųjų duomenų ir viešojo sektoriaus informacijos pakartotinio naudojimo (jau perkelta į TGIĮ). Plačiau apie duomenų atvėrimo procesą, kurį numato šie teisės aktai, skyriuje „Duomenų atvėrimo proceso vizualizacija“.

LIETUVOS ATVIRŲ DUOMENŲ SISTEMA

Suinteresuotos šalys, kurios veikia atvirų duomenų politikos formavime ir įgyvendinime arba naudojami atvirais duomenimis: Lietuvos Respublikos Vyriausybė, Lietuvos Respublikos Ekonomikos ir inovacijų ministerija (EIM), Informacinės visuomenės plėtros komitetas (IVPK), Lietuvos statistikos departamentas (LSD), ministerijos, institucijos, savivaldybės ir valstybės valdomi subjektai, Open Data Board (EIM iniciatyva suburta atvirų duomenų viešojo ir privataus sektoriaus ekspertų ir entuziastų neformali grupė), nevyriausybinių organizacijų, verslas ir ekspertai, Lietuvos Respublikos Vyriausybės kanceliarija ir Atvirų duomenų ir skaitmeninės transformacijos centras (šiuo metu formuojamas LRVK sudėtyje), Skaitmeninės darbotvarkės taryba (prie EIM). Plačiau apie suinteresuotas šalis ir jų tarpusavio sąryšius, kurių numato šie teisės aktai skyriuje „AD politikos veikėjai ir jų tarpusavio sąryšis“.

Techniniai sprendimai įgalina atvirų duomenų politikos įgyvendinimą ir todėl taip pat yra itin svarbi sistemos dalis. Techniniai sprendimai gali būti dvejopi – orientuoti į duomenų apdorojimą ir duomenų valdyseną. Duomenų apdorojimas šiuo metu įgyvendinamas naudojant Valstybės duomenų valdysenos informacinę sistemą (VDV IS), kurią administruoja Lietuvos statistikos departamentas (daugiausiai šiuo metu naudojama COVID-19 duomenų apdorojimui). Taip pat didelė dalis atvėrimui rengiamų duomenų yra apdorojami naudojant IVPK turimą infrastruktūrą ir technines priemones, kurios leidžia automatizuoti dalį duomenų atvėrimo veiklų. Taip pat IVPK yra sukūrusi Saugyklą, kuri gali būti naudojama ne tik atvėrimui duomenims publikuoti, bet ir uždariams, bei juos pakartotinai panaudoti per vieningą, aukšto brandos lygio, API sąsają. Pilnai veikiančios duomenų valdysenos sistemos (modelio), kuri galėtų būti naudojama siekiant turėti prieigą prie visų valstybės administruojamų duomenų ir sujungti skirtingus duomenis į panaudojamus duomenų rinkinius pagal poreikį, šiuo metu nėra. Vis dėlto tam bent iš dalies galėtų būti panaudojama VDV IS. Dar viena labai svarbi techninio įgyvendinimo dalis yra Atvirų duomenų portalas (ADP), kuriame talpinami visi apdoroti ir/arba sujungti duomenų rinkiniai.

LIETUVOS ATVIRŲ DUOMENŲ SISTEMA

Kad atvirų duomenų politika galėtų būti įgyvendinama tinkamai, reikalingos ją įgyvendinančių asmenų **kompetencijos ir nuolatinis šių kompetencijų tobulinimas**. Šiuo metu nėra bendros sistemos ar kitos schemos, kuria remiantis būtų užtikrinamas viešojo sektoriaus darbuotojų kompetencijų tobulinimas skaitmenizacijos ir atvirų duomenų klausimais. Tokių bandymų būta – „Kurk Lietuvai“ kontekste buvo sukurta Digital Lithuania Academy mokymų platformos koncepcija, skirta būtent viešojo sektoriaus institucijų darbuotojų skaitmeninių įgūdžių nuolatiniam tobulinimui, tačiau kol kas ši koncepcija nėra įgyvendinta ir platforma neveikia. 2019 m. IVPK organizavo atvirų duomenų mokymus daugiau kaip 200 viešojo sektoriaus institucijų darbuotojams iš daugiau nei 50 institucijų – ministerijų, įstaigų prie ministerijų, valstybės įmonių, gydymo įstaigų ir kt. Mokymuose buvo pristatyta duomenų atvėrimo idėja, nauda, pavyzdžiai, taip pat konkretūs duomenų atvėrimo žingsniai. Papildomai, pačiose institucijose suorganizuota 13-ka įv. lygio susitikimų apie duomenų atvėrimą, įgyvendinamus atvirų duomenų projektus ir kt. Taip pat siekiant įtraukti visas visuomenės grupes, 2020 m. IVPK organizavo 3 renginius: atvirų duomenų hakatonas Vilniuje ir Klaipėdoje, bei Atvirų duomenų konferencija. 2021 m. IVPK kartu su EIM rengė AD dirbtuves, kurių tikslas buvo supažindinti institucijų atstovus su techniniu duomenų atvėrimo procesu. Dirbtuvės susilaukė daug dėmesio, tačiau nėra žinoma, ar ši iniciatyva yra numatyta kaip nuolatinis ir atnaujinamas kompetencijų kėlimo formatas. Tačiau po dirbtuvių išaugus paklausimų skaičiui IVPK inicijavo naują viešą komunikacijos kanalo sukūrimą per Teams platformą, kurioje kiekvienas besidomintis duomenų atvėrimu gali užduoti rūpimus klausimus, gauti operatyvią konsultaciją. Taip pat yra rengiamas ir nuolat pildomas atvirų duomenų vadovas. 2021 m. birželio mėn, LRVK taip pat inicijavo diskusiją apie AD su valstybės institucijų strateginių skyrių dar-

LIETUVOS ATVIRŲ DUOMENŲ SISTEMA

buotojais ir kitais atsakingais asmenimis apie atvirų duomenų koncepciją, problematiką ir kt. Numatyta, kad ši iniciatyva bus tęsiama surengiant dar bent vieną diskusiją. Taip pat egzistuoja e. mokymosi platforma "Kas yra atviri duomenys?". Institucijose AD kompetencijas turėtų užtikrinti AD koordinatoriai. Kitos skaitmeninių įgūdžių tobulinimui skirtos iniciatyvos autoriams nėra žinomos. Be esamų darbuotojų kompetencijų tobulinimo, reikalinga atsižvelgti ir į turimų darbuotojų skaičius. T.y. yra reikšminga svarstyti apie kompetencijų didinimą priimant ir naujus darbuotojus, turinčius profesionalių žinių AD ir duomenų analitikos srityje.

Atvirų duomenų politikos įgyvendinimo **ištekliai** - skiriamos biudžeto lėšos ir nuo šių metų – ES ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonė. Taip pat skiriamos ir kitos ES investicijos (šiuo metu - IVPK vykdomas projektas, bei nauja ES finansavimo programa 2021-2027 m.)

AD POLITIKOS DALYVIAI IR JŲ TARPUSAVIO SĄRYŠIS

Sutartiniai
ženklai:

AD politikos
formuotojai

AD politikos
vykdytojai

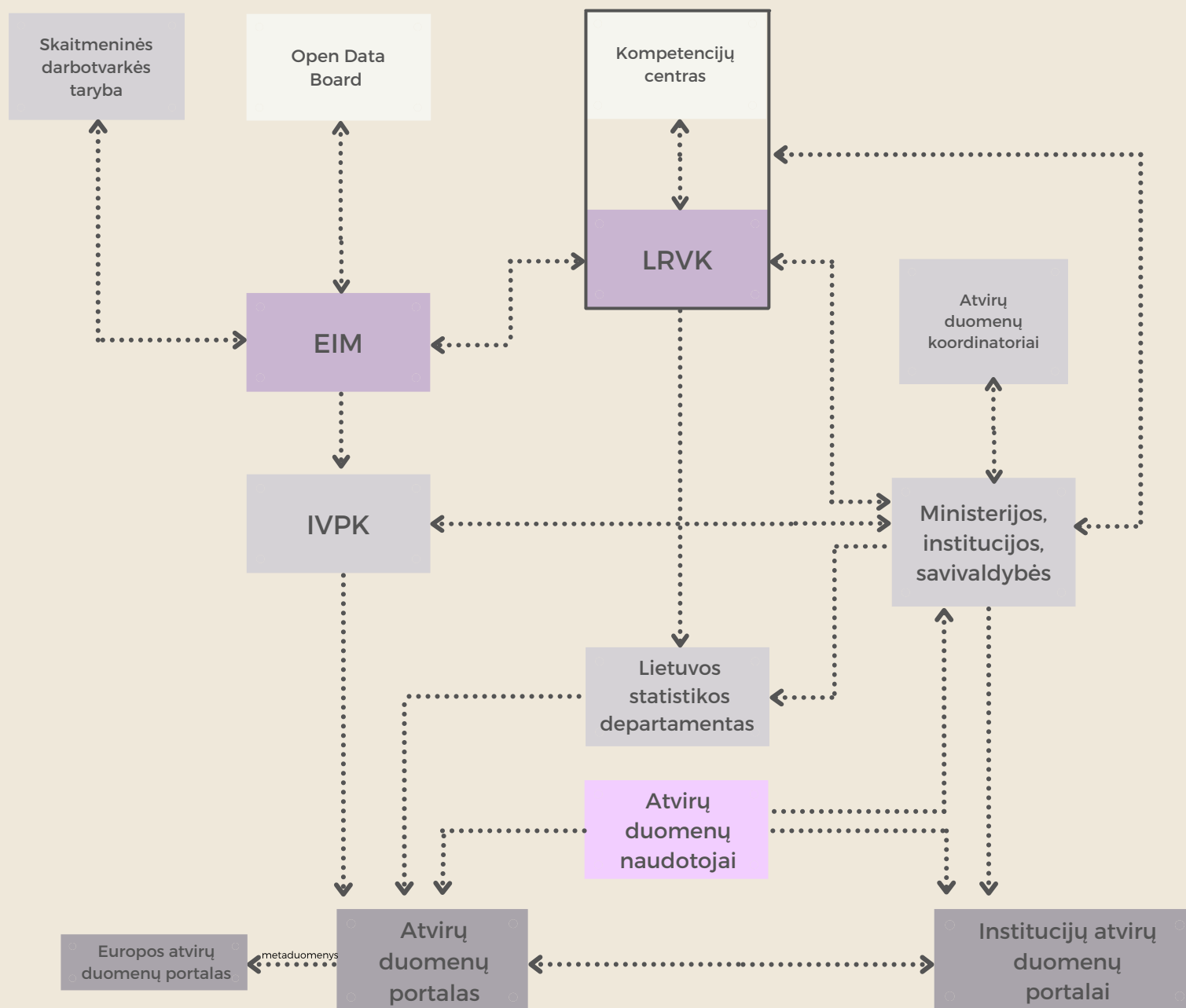
AD politikos
patarėjai

AD
naudotojai

AD portalai

.....>

Ryšys

AD POLITIKOS DALYVIAI IR JŲ TARPUSAVIO SĄRYŠIS

2021 m. Lietuvos viešojo sektoriaus atvirų duomenų politiką formuoja ir įgyvendina 2 pagrindinės institucijos. Pirmiausia, LRV, remiantis XVIII Vyriausybės programa, skiria didelį dėmesį atviriems duomenims kaip horizontaliam prioritetui. Tai reiškia, jog atviri duomenys tampa aktualūs ir ministerijoms bei kitoms valstybinėms įstaigoms. Antra, atvirų duomenų sritį kuruoja EIM, kuri formuoja politiką. Ministerijos, institucijos ir savivaldybės seka EIM suformuotą atvirų duomenų politiką bei principus, nustatytus TGIĮ, tačiau nepaisant to pasiekia skirtingų vienos iniciatyvos rezultatų.

Iš atvirų duomenų patariamųjų ir politiką vykdančių institucijų, LRVK sudėtyje steigiamas Atvirų duomenų ir skaitmeninės transformacijos kompetencijų centras bus atsakingas už pagalbą institucijoms planuojant duomenų atvėrimo ir skaitmeninės transformacijos veiksmus, įgyvendinant projektus, tarpinstitucinių veiklų koordinavimą, bendro naudojimo sprendimų kūrimo inicijavimą ir įgyvendinimo kokybės užtikrinimą, žinių, reikalingų duomenims atverti ir skaitmeninei transformacijai įgyvendinti, sklaidą, vykdomų iniciatyvų įgyvendinimo stebėseną. Open Data Board (susitikimai su rinkos atstovais), neformali EIM iniciatyva suburta grupė, kurioje verslo, mokslo atstovai bei atvirų duomenų entuziastai bendradarbiauja ir konsultuoja EIM dėl rinkai aktualių duomenų bei kitų klausimų, susijusių su atvirais duomenimis. Atvirų duomenų koordinatorių grupės ministerijose padeda organizuoti su duomenų atvėrimu susijusius procesus.

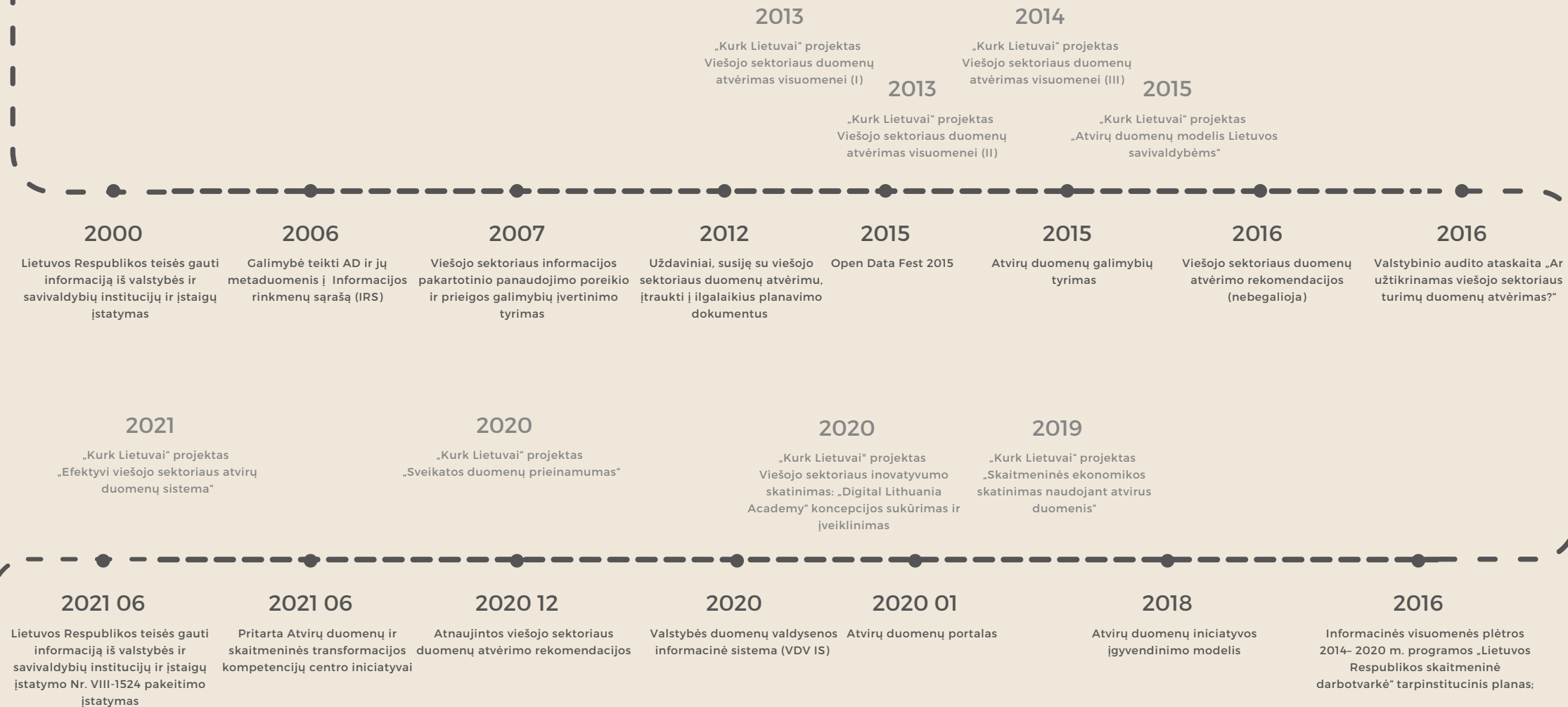
AD POLITIKOS DALYVIAI IR JŲ TARPUSAVIO SĄRYŠIS

IVPK, turintis technines žinias ir galimybes, padeda institucijoms atverti duomenis. IVPK sukurtame Atvirų duomenų portale šiuo metu galima rasti atvertus 132 organizacijų duomenis ir virš 1000 duomenų rinkinių. Prie atvirų duomenų rengimo prisideda ir LSD. LSD atlieka paslaugų tiekėjo funkcijas, kurios įtvirtintos ir TGIĮ 15 str. „Institucijos ir valstybės valdomo subjekto pareiga sudaryti duomenų rinkinius“ nuostatuose. Pavyzdžiui, LSD taip pat renka ir rengia sveikatos duomenis apie COVID 19 pandemiją, kurie naudojami jai valdyti.

Paskelbus inventorizuotus duomenis atvirų duomenų portale, kuriems buvo reiškiamas poreikis ir kuriuos vėliau atvers atsižvelgiant į poreikį, parengiami atviri duomenys, kurie yra arba gali būti talpinami atvirų duomenų portale arba atskiruose institucijų atvirų duomenų portaluose* tokiuose kaip atviri Lietuvos finansai. Iš atvirų duomenų portalo ir paskirų, institucinių atvirų duomenų portalų, naudotojai be ribojimų gali pritaikyti šiuos atvirus duomenis saviems tikslams. Iš atvirų duomenų portalo metaduomenys perduodami į Europos atvirų duomenų portalą.

*Visų atvirų duomenų metaduomenys turi būti pateikti atvirų duomenų portale.

ATVIRŲ DUOMENŲ POLITIKOS VEIKSMŲ ĮGYVENDINIMO LAIKO JUOSTA*

*Laiko juostoje išskirti tik svarbiausi įgyvendinti veiksmai, tačiau neįtraukti strateginiai sprendimai (išskyrus 2012 m., kai tai padaryta pirmą kartą). Įtraukti ir tuo pačiu metu lygiagrečiai vykdyti/vykdomi „Kurk Lietuvai“ projektai atvirų duomenų srityje.

DUOMENŲ ATVĖRIMO PROCESO VIZUALIZACIJA

Reglamentavimas

Teisę rengti, gauti ir naudoti atvirus duomenis šiuo metu reglamentuoja Lietuvos Respublikos teisės gauti informaciją ir duomenų pakartotinio naudojimo įstatymas, o viešojo sektoriaus duomenų atvėrimo principus nustato duomenų atvėrimo rekomendacijos.

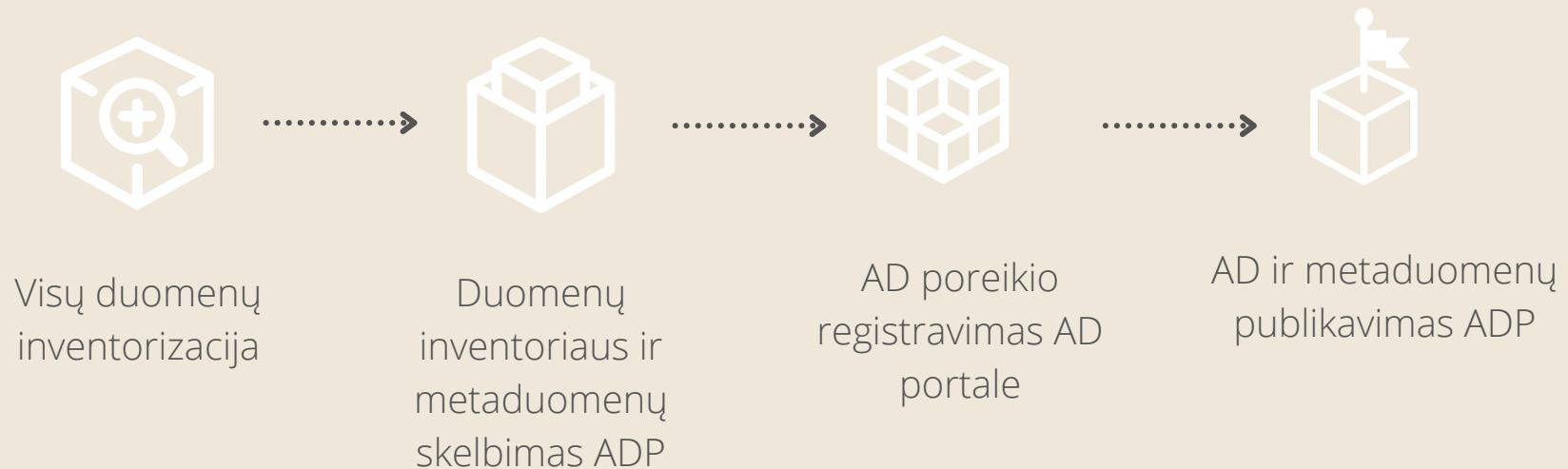
Viešojo sektoriaus duomenų atvėrimo procesas, remiantis pasiūlos principu pagal EIM viešojo sektoriaus duomenų atvėrimo rekomendacijas

DUOMENŲ ATVĖRIMO PROCESO VIZUALIZACIJA

Reglamentavimas

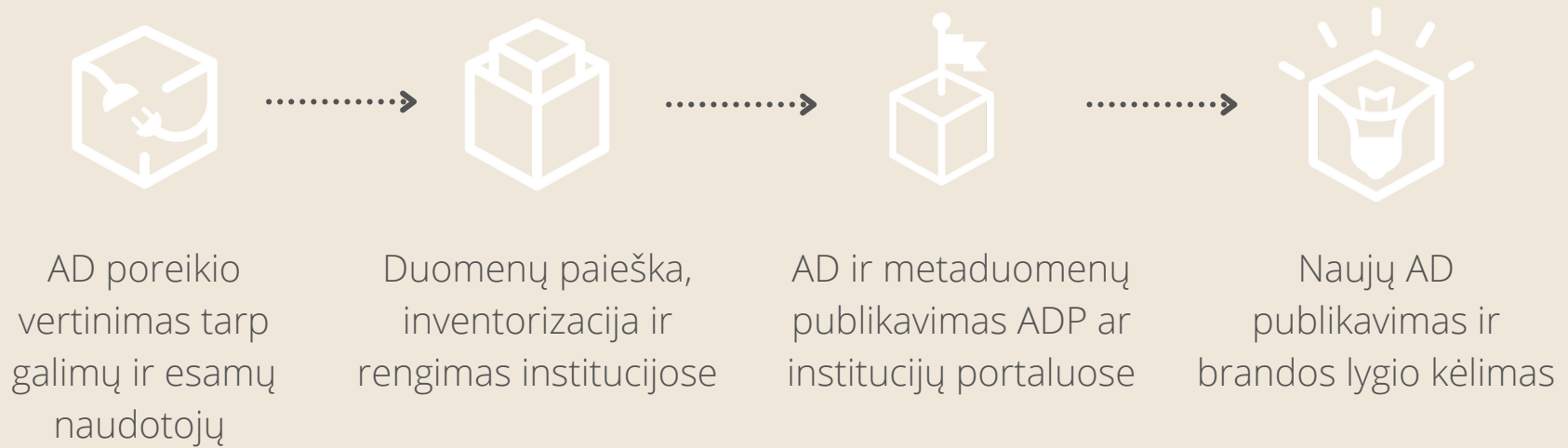
Viešojo sektoriaus duomenų atvėrimo procesas, remiantis paklausos principu pagal
TGIĮ 15 str.

DUOMENŲ ATVĖRIMO PROCESO VIZUALIZACIJA

Praktika iki 2021 m. II ketv.

Viešojo sektoriaus duomenų atvėrimo procesas, remiantis konsultacijomis su valstybinėmis institucijomis

IŠŠŪKIAI („FISHBONE“ DIAGRAMA)

IŠŠŪKIAI (RINKTINIAI „FISHBONE“ DIAGRAMOS PAAIŠKINIMAI)

- 1.1. Nors „open by default“ principas yra įteisintas TGIĮ 15 straipsnyje „Institucijos ir valstybės valdomo subjekto pareiga sudaryti duomenų rinkinius“, bet šio principo įgyvendinimo trūkumą rodo Lietuvos pozicijos tarptautiniuose reitinguose. Žr. [čia](#).
- 1.1.1. Nors atviri duomenys yra horizontalus prioritetas pagrindiniuose Vyriausybės strateginiuose dokumentuose, smulkesnio lygmens planuose konkrečių ir aiškių AD principo įgyvendinimo žingsnių autoriai pasigenda.
- 1.1.2. Čia daugiausiai kalbama apie institucijų darbuotojų žinias apie atvirus duomenis ir jų techninio įgyvendinimo galimybes.
- 1.1.3. Čia kalbama apie AD kaip bendro veikimo principo įtraukimą į visas viešojo sektoriaus veiklas (kur tai yra įmanoma).
- 1.2. Didžioji dalis nacionalinio lygmens strategijose ir kt. strateginiuose dokumentuose numatomų AD politikos prioritetų ir tikslų AD srityje lieka neįgyvendinti. Iš [pagrindinių 30 2012–2018 m. numatytų duomenų atvėrimo priemonių \(darbų\), 6 buvo įgyvendintos laiku](#).
- 2.1. Šiuo metu atsakomybė už AD politikos formavimą pasiskirsčiusi tarp LRV ir EIM, už techninį įgyvendinimą - IVPK, LSD ir institucijų, renkančių ir kaupiančių duomenis.
- 2.1.1. Tai lemia AD kaip strateginio prioriteto kaita, kaip atvirų duomenų klausimą perima naujos institucijos.
- 2.2. Kol kas nėra parengtas nacionalinio lygmens strateginis dokumentas, apimantis duomenų atvėrimo prioritetus ir metinius veiksmų planus, kadangi trūksta aiškaus proceso „šeimininko“.
- 2.3. Institucijose pastebimas techninio pasirengimo trūkumas, žmogiškųjų išteklių trūkumas, know-how ir t.t. Ypač neaišku ar/kaip įtraukiamos savivaldybės.
- 2.4. Ne visos institucijos yra motyvuotos įsitraukti į AD politikos įgyvendinimą. Ypač neaišku kaip įsitraukia ir yra įtraukiamos savivaldybės.
- 3.1. AD projektai ir iniciatyvos gali nepasiekti užsibrėžtų tikslų. Tai priklauso ir nuo to, kad AD projektų ir iniciatyvų poveikis dažniausiai matuojamas vietos pokyčiu tarptautiniuose reitinguose (žr. pvz., [2021–2030 metų nacionalinio pažangos plano 1.6 uždavinį skatinti valstybės skaitmeninimą](#), kur Skaitmeninės ekonomikos ir visuomenės indeksas (DESI) laikomas pagrindiniu sėkmės rodikliu). Pirmiausia DESI rodiklis nesukurtas matuoti vien atvirų duomenų sistemos progreso, antra - ryšys tarp atskirų atvirų duomenų projektų ir DESI vietos nėra tiesinis. Tam išspręsti reikia aiškių ir palyginamų nacionalinių rodiklių AD poveikiui vertinti.
- 3.2. Visi valstybės turimi duomenys nėra inventorizuoti - t.y. nėra visiškai aišku, kokius duomenis galima atverti.
- 3.2.1. Tai yra sudėtingas ir daug laiko užimantis darbas, kuriam iki šiol nebuvo skiriama pakankamai dėmesio. Vis dėlto EGADP numatytais reformomis siekiama sukurti valstybės duomenų architektūros modelį, taigi tikėtina, kad ši problema greit bus išspręsta.

IŠŠŪKIAI (RINKTINIAI „FISHBONE“ DIAGRAMOS PAAIŠKINIMAI)

3.3. Turima omenyje sisteminės ir ilgalaikės viešinimo kampanijas, siekiant paskatinti duomenų naudotojus aktyviau įsitraukti į duomenų atvėrimo procesus, nurodant, kokie duomenys gali būti reikalingi.

3.3.1. Iki šiol buvo nemažai pavienių iniciatyvų Open Data Board formato rėmuose, taip pat IVPK iniciatyvų ir pan.

3.3.2. Iki šiol pagrindiniai AD politikos tikslai buvo daugiausiai orientuoti į techninių ir teisinių AD priemonių kūrimą ir tobulinimą.

3.4. Dalis jau atvertų atvirų duomenų, ypač nepatalpintų ADP, neturi tenkinamo AD brandos lygio, kuris riboja AD mašininį nuskaitymą ir panaudojamumą.

3.5. Bendrasis duomenų apsaugos reglamentas dažnai klaidingai interpretuojamas kaip duomenų atvėrimo procesus apsunkinantis aspektas.

3.5.1. Institucijos vengia atverti duomenis dėl galimo konfidencialumo pažeidimo rizikos.

3.5.1.1. Taip yra todėl, kad trūksta geresnio supratimo apie tai, kaip duomenys turi būti nuasmeninami ir kaip užtikrinti atveriamų duomenų konfidencialumą. Reikalingas teisinių ir techninių kompetencijų tobulinimas.

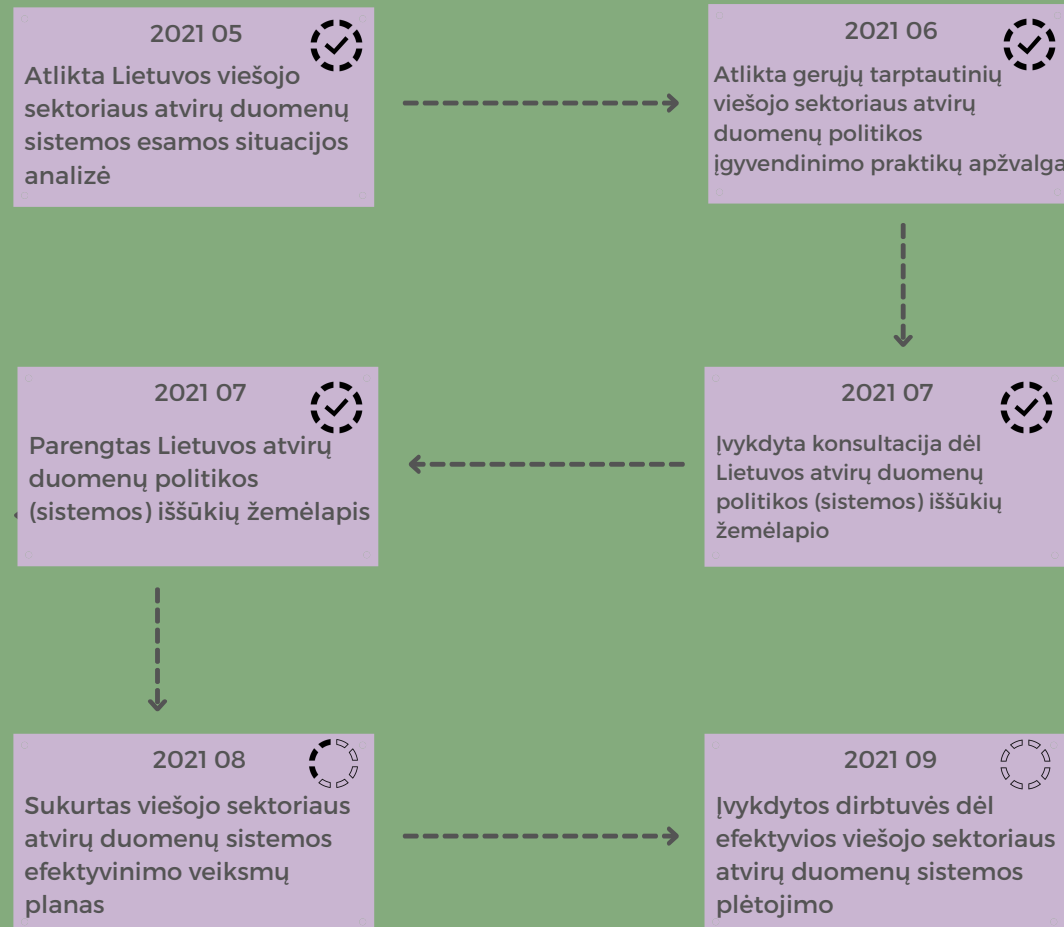
4.1. Nuo AD politikos pradžios buvo įgyvendinta daug skirtingų iniciatyvų, tačiau atviri duomenys vis dar nėra viešojo sektoriaus „modus operandi“.

PROJEKTO PLANAS: EFEKTYVI VIEŠOJO SEKTORIAUS ATVIRŲ DUOMENŲ SISTEMA

2021 03 08 - 2021 09 03

TIKSLAS: Sukurti Lietuvos atvirų duomenų politikos (sistemos) iššūkių žemėlapij ir viešojo sektoriaus atvirų duomenų sistemos efektyvinimo veiksmų planą.

PROJEKTO EIGA:

VYTENIS JUOZAS DEIMANTAS
VYTENIS.DEIMANTAS@KURKLT.LT

VYGANTĖ MIZGERYTĖ
VYGANTE.MIZGERYTE@KURKLT.LT

2021

